

Dosarul nr. 3r-224/21

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani – I. Barbacaru

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – V. Clima, I. Muruianu, A. Minciuna

DECIZIE

09 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând recursul declarat de către avocatul Valentin Fediuc în interesele lui Iurie Negura,

în cauza de contencios administrativ la acțiunea depusă de către Iurie Negura împotriva Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale și Inspectoratului de Stat al Muncii cu privire la anularea actului administrativ și încasarea prejudiciului moral,

împotriva încheierii din data de 24 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea privind repunerea în termen a apelului, s-a declarat inadmisibil apelul depus de către Iurie Negura,

constată:

La 30 decembrie 2015 Iurie Negura a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Inspectoratului de Stat al Muncii și SRL „Transdirex”, prin care a solicitat declararea ilegală a refuzului Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei și Inspectoratului de Stat al Muncii de a constata realizarea raporturilor de muncă între SRL „Transdirex” ca angajator și Iurie Negura ca angajat, începând cu 10 februarie 2012 și refuzul de a constata producerea accidentului de muncă la data de 23 iulie 2013 în Republica Serbia, or. Novi Sad, localitatea Irig, parcarea SRL „Planter”; a considera încheiat contractul individual de muncă între SRL „Transdirex” și Iurie Negura din data de 10 februarie 2012; constatarea producerii accidentului de muncă cu angajatul SRL „Transdirex” Negura Iurie la data de 23 iulie 2013 în Republica Serbia, or. Novi Sad, localitatea Irig, parcarea SRL „Planter” nu din vina reclamantului; desfacerea contractului individual de muncă dintre SRL „Transdirex” și Iurie Negura, dispunerea încasării din contul SRL „Transdirex” în beneficiul reclamantului Iurie Negura a prejudiciului material, moral cauzat și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 12 octombrie 2020, pretențiile lui Iurie Negura împotriva SRL „Transdirex” cu privire la constatarea realizării raporturilor de muncă între SRL „Transdirex” ca angajator și Negura Iurie ca salariat, constatarea producerii accidentului de muncă, considerarea încheierii contractului individual de muncă, desfacerea contractului individual de muncă, dispunerea încasării prejudiciului material și moral au fost separate într-un proces aparte.

S-a declinat competența Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, la examinarea cererii de chemare în judecată a lui Iurie Negura împotriva SRL „Transdirex”.

S-a reținut spre examinare cauza de contencios administrativ intentată la acțiunea lui Iurie Negura împotriva Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Inspectoratului de Stat al Muncii cu privire la anularea refuzului Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale de a soluționa cererea prealabilă depusă de Iurie Negura; a refuzului Inspectoratului de Stat al Muncii de a constata realizarea raporturilor de muncă între SRL „Transdirex” ca angajator și Iurie Negura ca angajat, constatarea producerii accidentului de muncă și încasarea din contul autorităților pârâte în mod solidar a prejudiciului moral cauzat. (f.d. 113-125, vol.I)

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din 16 octombrie 2020 s-a respins acțiunea înaintată de Iurie Negura împotriva Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale și Inspectoratului de Stat al Muncii.(f.d. 126, vol.I)

La 17 decembrie 2020 avocatul Valentin Fediuc, în interesele lui Iurie Negura, a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând repunerea în termenul de apel, casarea hotărârii cu pronunțarea unei noi hotărâri privind admiterea acțiunii. (f.d.142, vol.I)

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din data de 24 martie 2021 a respins cererea privind repunerea în termen a apelului, a declarat inadmisibil apelul depus de către Iurie Negura. (f.d. 185,193, vol.I)

La 14 mai 2021 împotriva încheierii instanței de apel a depus recurs avocatul Valentin Fediuc, în interesele lui Iurie Negura, prin care a solicitat repunerea recursului în termen, casarea încheierii cu dispunerea examinării cauzei în instanța de apel. (f.d. 204-205, vol.I)

În motivarea recursului recurentul a indicat că instanța de apel prin notificarea din 16 martie 2021 i-a comunicat că ședința de judecată privind examinarea apelului a fost numită pentru data de 24 martie 2021. Ulterior, instanța de apel nu a mai notificat în nici un mod reprezentantul apelantului cu privire la examinarea cauzei și nici nu i-a comunicat hotărârea instanței de fond.

Avocatul Valentin Fediuc, în interesele lui Iurie Negura, a susținut că instanța de apel nu i-a comunicat actul judecătoresc contestat, însă a presupus că instanța de apel a respins cererea de repunere în termen a apelului, astfel aceste circumstanțe constituie temei de repunere în termenul de depunere a recursului.

Inspectoratul de Stat al Muncii prin referința depusă a solicitat respingerea recursului ca fiind neîntemeiat.

Examinând recursul depus de către avocatul Valentin Fediuc, în interesele lui Iurie Negura, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea cu privire la repunerea în termen a recursului este neîntemeiată, prin urmare recursul este inadmisibil, din considerentele ce succed.

Prin prisma art. 191, alin. (5) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, deciziilor și încheierilor curții de apel.

Conform art. 241, alin. (1) din Codul administrativ încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

Aliniatul 1 al aceluiași articol prevede că pentru contestarea cu recurs a încheierilor judecătorești se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Potrivit art. 243, alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă decizie prin care declară recursul inadmisibil.

Implicit speței, Colegiul consideră relevante dispozițiile art. 242 din Codul administrativ, care stipulează că recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Din materialele dosarului rezultă că Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din data de 24 martie 2021 a respins cererea privind repunerea în termen a apelului, a declarat inadmisibil apelul depus de către Iurie Negura, din motiv că apelul a fost depus peste termenul prevăzut de lege.

Curtea de Apel Chișinău, în baza art. 97, alin. (3), lit. c) din Codul administrativ, a ales forma de notificare a încheierii din 24 martie 2021, prin poștă cu scrisoare recomandată, expediind-o, atât apelantului Iurie Negura, cât și avocatului Valentin Fediuc la adresele indicate în cererea de apel. (f.d. 194, vol.II)

Notificările au fost returnate instanței de apel cu inscripția „nereclamată”. (f.d 198,200, vol. II, verso)

Astfel, instanței de recurs îi revine obligația de a face claritate în privința notificării încheierii din 24 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cazul când aceasta nu a fost reclamată de către destinatari.

În conformitate cu art. 103, lit. a) și b) din Codul administrativ dacă persoana care urmează a fi notificată nu este găsită în locuința sa, în spațiile sale de activitate sau într-o instituție comunitară în care locuiește, înscrisul poate fi notificat:

a) în locuința acesteia – unui membru matur de familie, unei persoane care lucrează pentru familie sau unei persoane mature care locuiește permanent acolo;

b) în spațiile de activitate ale acesteia – unei persoane angajate acolo;

Conform art. 104, alin. (1) din Codul administrativ dacă notificarea nu poate fi efectuată conform art.103, lit. a) sau b), înscrisul de notificat poate fi introdus într-o cutie poștală ce aparține locuinței sau spațiilor de activitate ale persoanei care urmează a fi notificată sau într-un dispozitiv asemănător pe care aceasta l-a instalat pentru recepționarea poștei și care în mod obișnuit este potrivit pentru o păstrare sigură. Persoana care efectuează notificarea menționează data notificării pe plicul înscrisului de notificat.

Totodată, din conținutul art. 105, alin. (1) și alin.(2) din Codul administrativ rezultă că dacă notificarea nu poate fi efectuată în locuința destinatarului în temeiul art. 103, lit. a) și b) sau prin introducerea înscrisului într-o cutie poștală ce aparține locuinței sau într-un dispozitiv asemănător pe care aceasta l-a instalat pentru recepționarea poștei și care în mod obișnuit este potrivit pentru o păstrare sigură prevăzut la art. 104, înscrisul care urmează a fi notificat poate fi depus la oficiul poștal în a cărui circumscripție se află locul notificării. Despre depunerea înscrisului la oficiul poștal se întocmește o înștiințare scrisă, care se atașează la ușa locuinței persoanei ce urmează a fi notificată. Înștiințarea trebuie să conțină data atașării, denumirea și adresa oficiului poștal la care se depune înscrisul de notificat, precum și date despre durata termenului de păstrare și începutul curgerii acestuia.

La acest capitol, instanța de recurs menționează că dispoziții similare sunt prevăzute și la pct. 82 din Hotărârea Guvernului pentru aprobarea Regulilor privind prestarea serviciilor poștale nr.1457 din 30 decembrie 2016 potrivit cărora trimiterile poștale (scrisori) cu mențiunea „Predarea în mână proprie”, „Citație” sau „Înștiințare”, se înmânează personal destinatarului. În lipsa acestuia, în cutia poștală individuală se lasă avizul de sosire pentru primirea trimiterii în unitatea poștală.

Avizul de sosire potrivit pct.2 din Hotărârea Guvernului nr. 1457 din 30 decembrie 2016 este un formular, prin care destinatarul trimiterii poștale este invitat să se prezinte la oficiul poștal pentru a o ridica.

Analizând informația publică plasată pe pagina web a ÎS „Poșta Moldovei”, la rubrica „serviciul on-line de urmărire a expedierii (Track & Trace)” <https://www.posta.md/ro/tracking?id=DS8001344751AS> rezultă că „livrarea a fost nereușită”, deoarece la 05 aprilie 2021 și la 20 aprilie 2021 destinatarul Iurie Negura lipsea, însă factorul poștal l-a informat despre posibilitatea primirii trimiterii poștale, iar potrivit <https://www.posta.md/ro/tracking?id=DS8001344750AS> „livrarea a fost nereușită”, deoarece la 06 aprilie 2021 și la 21 aprilie 2021 destinatarul Valentin Fediuc lipsea, factorul poștal, de asemenea l-a informat despre posibilitatea primirii trimiterii poștale.

Astfel, la caz, se atestă că factorul poștal s-a deplasat la adresele indicate în trimiterile poștale pentru înmânare, însă la momentul distribuirii atât Iurie Negura, cât și avocatul Valentin Fediuc lipseau, fiind lăsate avize de sosire pentru a se prezenta la oficiul poștal și a ridica trimiterea poștală, care prin prisma pct. 101 din Hotărârea Guvernului nr. 1457 din 30 decembrie 2016 se păstrează în unitatea poștală, în așteptarea destinatarului, timp de 15 zile calendaristice, din ziua următoare zilei de sosire a acestora în oficiul poștal de destinație.

La 22 aprilie 2021 și la 23 aprilie 2021 scrisorile adresate lui Iurie Negura și respectiv avocatului Valentin Fediuc au fost returnate instanței de apel cu mențiunea „nereclamat”.

Instanța de recurs reține că în contextul în care notificarea a fost returnată instanței de apel, deoarece nu a fost reclamată, urmează a fi aplicate prevederile aliniatului 3 al articolului 105 din Codul administrativ, potrivit cărora înscrisul se consideră notificat odată cu atașarea înștiințării scrise.

Cu referire la calcularea termenului de depunere a recursului completul specializat reține prevederile art. 63 din Codul administrativ potrivit cărora calcularea termenelor în procedura administrativă se efectuează în conformitate cu prevederile art. 259-266 din Codul civil. Dacă o autoritate publică trebuie să efectueze prestații doar pentru o anumită perioadă de timp, atunci această perioadă expiră în ultima zi a ei, chiar și atunci când aceasta este o zi de sâmbătă, duminică sau o zi liberă stabilită prin lege.

La caz s-a constatat că la 05 aprilie 2021 și 06 aprilie 2021 încheierea contestată a fost notificată lui Iurie Negura și respectiv avocatului Valentin Fediuc.

Conform art. 1 din Hotărârea Parlamentului nr. 49 din 31 martie 2021 s-a declarat stare de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova pe perioada 01 aprilie – 30 mai 2021. Curtea Constituțională prin hotărârea nr. 15 din 28 aprilie 2021 a declarat neconstituțională Hotărârea Parlamentului privind declararea stării de urgență nr. 49 din 31 martie 2021.

Totodată, prin dispoziția nr. 3 din 15 aprilie 2021 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, termenele de prescripție și termenele de decădere

de orice fel au fost suspendate pe toată durata stării de urgență și anume 01 aprilie -28 aprilie 2021.

Astfel, coroborând normele legale precitate, Colegiul a conchis că, în condițiile speței, termenul de procedură de 15 zile instituit de legiuitor pentru valorificarea dreptului de a ataca în ordine de recurs încheierea din 24 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău a început să curgă din ziua imediat următoare datei suspendării stării de urgență și anume 29 aprilie 2021, iar data limită de depunere a recursului fiind ziua de 13 mai 2021, ora 24.00.

Însă, ignorând prevederile legale ce guvernează procedura de exercitare a căii de atac în ordine de recurs în secțiunea I, avocatul Valentin Fediuc, în interesele lui Iurie Negura, a expediat recursul, prin intermediul oficiului poștal la 14 mai 2021, fapt confirmat prin parafa aplicată pe plicul anexat la recurs. (f.d. 207, vol.II)

Mai mult, faptul omiterii termenului de depunere a recursului este recunoscut de avocatul Valentin Fediuc, ori prin recursul depus acesta a solicitat în eventualitate repunerea în termenul de procedură, motivând omiterea termenului drept urmare a nerecepționării încheierii instanței de apel.

Referitor la cererea cu privire la repunerea în termenul de depunere a recursului completul specializare reține ca fiind relevante prevederile art. 237, alin. (1) din cap. III din cartea a treia din Codul administrativ coroborate cu art. 244, alin. (2) din Codul administrativ care stipulează că prevederile art. 65, alin. (1) și (2) se aplică corespunzător pentru repunerea în termenul de recurs și în termenul de prezentare a motivării recursului.

La rândul său, art. 65, alin. (1) și (2) din Codul administrativ statuează că dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpă unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului. Cererea de repunere în termen se depune în termen de 15 zile de la înlăturarea impedimentului. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise.

Din constatările relatate supra rezultă că termenul de depunere a recursului pentru recurenți a început a curge de la data de 29 aprilie 2021.

Completul specializat menționează că importanța termenelor procedurale este dictată de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, pe de o parte, mobilizează cercetarea cauzei, pe de altă parte contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii uzării de către participanții la proces cu rea-credință de drepturile lor procedurale. Neexecutarea dispozițiilor normelor de drept material determină aplicarea sancțiunilor procedurale, cu survenirea efectelor negative.

Din memoriul cererii de repunere în termen se atestă că avocatul Valentin Fediuc a invocat imposibilitatea de a exercita actul procedural de depunere a recursului în interiorul termenului legal, din motive că nu i-a fost notificată încheierea din data de 24 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Acest argument este considerat de către instanța de recurs declarativ, ori în cazul returnării trimiterii poștale instanței din motivul nereclamării prin prisma prevederilor art. 105, alin. (3) din Codul administrativ înscrisul se consideră notificat odată cu atașarea înștiințării scrise privind comunicarea necesității de prezentare la oficiul poștal pentru ridicarea corespondenței.

Astfel, se atestă că nu poate fi imputată instanței necomunicarea încheierii din data de 24 martie 2021, ori atât Iurie Negura, cât și avocatul Valentin Fediuc au fost înștiințați despre necesitatea prezentării la oficiul poștal pentru ridicarea notificării, iar prin prisma art. 24, alin. (1) din Codul administrativ avocatul Valentin Fediuc, în interesele lui Iurie Negura, avea obligația prezumată de a manifesta diligență și atitudine activă și la un interval rezonabil de timp să se intereseze prin mijloace eficiente, dacă a fost sau nu emis vreun act judecătoresc în privința cererii de apel depusă de către acesta în interesele lui Iurie Negura și respectiv să se prezinte la oficiul poștal pentru a ridica corespondența. Această acțiune procesuală era vital necesară pentru întreprinderea măsurilor de protejare a dreptului de acces la instanță și declararea în termen a căii de atac (recursul), în caz contrar intervenind cu titlu de sancțiune procedurală, declararea recursului inadmisibil în temeiul art. 243, alin. (1), lit. a) din Codul administrativ.

În circumstanțele menționate și în baza normelor de drept sus-citate Colegiul constată că avocatul Valentin Fediuc, în interesele lui Iurie Negura, nu a invocat niciun motiv plauzibil, care ar justifica imposibilitatea sa de a face uz în interiorul termenului legal de dreptul procedural de a contesta actul judecătoresc de dispoziție emis de Curtea de Apel Chișinău la 24 martie 2021, prin urmare cererea cu privire la repunerea în termen se respinge ca neîntemeiată.

Respectiv, depunând recursul la 14 mai 2021, avocatul Valentin Fediuc, în interesele lui Iurie Negura, a omis termenul legal de declarare a recursului, deși trebuia să dea dovadă de diligență și un rol activ față de cauza de contencios administrativ în care este implicat, iar culpa acestuia se atribuie lui Iurie Negura.

La caz, este notabil că certitudinea legală impusă regulilor procedurii de contencios administrativ, în calitate de condiție *sine qua non* a unui proces echitabil, vizează atât drepturile recurentului, cât și ale intimatului, astfel încât instanța de contencios administrativ, nefiind în drept de a substitui voința legislatorului materializată în conținutul normelor de procedură, în vederea exonerării recurentului de sancțiunile procedurale din motivul înțelegerii greșite de către acesta a efectelor legale.

Imperioasă speței este și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, potrivit căreia reglementarea referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. Aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume, să garanteze securitatea juridică, fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu, care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza Brumărescu c. României, cauza Marckx c. Belgiei).

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat în cauza Ponomaryov c. Ucrainei că, deși, în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive

neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

În această ordine de idei, corelând circumstanțele faptice constatate și expuse supra cu normele legale precitate, instanța de recurs concluzionează că la depunerea recursului împotriva încheierii din 24 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău, avocatul Valentin Fediuc, în interesele lui Iurie Negura, nu a respectat prevederile articolului 242 din Codul administrativ, iar temeuri de repunere în termenul de depunere a recursului nu s-au stabilit.

Din considerentele menționate și având în vedere că avocatul Valentin Fediuc, în interesele lui Iurie Negura, nu a respectat prevederile articolului 242 din Codul administrativ și nu a prezentat, prin prisma art. 65, alin. (1) din Codul administrativ, nici argument întemeiat privind omiterea termenul de depunere a recursului completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea cu privire la repunerea în termenul de declarare a recursului, a declara inadmisibil recursul depus de către avocatul Valentin Fediuc, în interesele lui Iurie Negura, împotriva încheierii din 24 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Conform articolelor 65, 230 și 243 alin. (1), lit. a) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge cererea avocatului Valentin Fediuc, în interesele lui Iurie Negura, cu privire la repunerea în termenul de declarare a recursului.

Se declară inadmisibil recursul depus de către avocatul Valentin Fediuc, în interesele lui Iurie Negura, împotriva încheierii din 24 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza de contencios administrativ intentată la acțiunea depusă de către Iurie Negura împotriva Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale și Inspectoratului de Stat al Muncii cu privire la anularea actului administrativ și încasarea prejudiciului moral.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh